

Asia: VN/14302/2019

Lausuntopyyntö luonnoksesta uudeksi ilmastolaiksi

Lausunnonantajan lausunto

Yleisiä huomioita esityksestä

Tämä on kaikkien 15 ELY-keskuksen yhteinen lausunto, minkä lisäksi jotkut ELY-keskukset jättävät vielä omia lisäyksiään. ELY-keskukset ovat 14.12.2020 vastanneet YM:n kyselyyn ELY-keskusten roolista sekä toimintaedellytyksistä ja esittäneet jo tuolloin halunsa olla aktiivinen toimija ilmastolaissa. Sekä tätä aiempaa vastausta että tätä lausuntoa on käsitelty laajasti ELY-keskuksissa ja tämä lausunto on hyväksytty ELY-ylivohtajien toimesta. ELY-keskus toistaa 14.12.2020 kommenttinsa sekä toteaa ilmastolain luonnosesityksestä lisäksi seuraavaa:

Esitykseen on tuotu uutena elementtinä tavoite Suomen hiilineutraaliudesta 2035 sekä kytketty mukaan maankäyttösektori, mitä molempia ELY-keskus pitää hyvänä. Hiilineutraaliustavoite tuottaa jatkossa monenlaisia oikeansuuntaisia toimia ja päätöksiä, ja sen asettaminen on erityisen tarpeen. Haasteelliseksi tavoitteen toteutumisen tekee se, ettei lakiluonnoksessa juurikaan osoiteta uusia velvoitteita tai toimenpiteitä. Lain ohjausvaikutus on vaarassa jäädä pieneksi.

ELY-keskukset ovat tehtäväkenttensä kautta voimakkaasti kiinni lähes kaikessa alueella tapahtuvassa toiminnassa. Valvontaan, valtionapukysymyksiin, rahoituksen myöntämiseen, välittämiseen, edistämiseen, yhteysviranomaisen sekä tiedonvälitykseen liittyvän viranomaistoimintansa kautta ELY-keskuksilla on merkittävä rooli jo nykyisellään ilmastokysymysten edistämisessä ja toimeenpanossa. ELY-keskusten asiantuntijatyön merkittävimpiä sidosryhmiä ovat kunnat, toiminnanharjoittajat, ministeriöt, keskusvirastot sekä maakuntien liitot.

ELY-keskus haluaakin kiinnittää huomiota siihen, että sen tehtävät tulisi tunnistaa lakiehdotuksessa nyt tehtyä paremmin lain vaikuttavuuden vahvistamiseksi. Luonnoksessa ELY-keskukset näkyvät hyvin vähäisesti verrattuna niiden roolin merkittävyyteen. ELY-keskusten riittävästä resursseista tulee huolehtia, jotta viraston toimintaedellytykset saadaan täyteen potentiaaliinsa.

ELY-keskukset edistävät ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista hoitamalla valtionhallinnon toimeenpano- ja kehittämistehtäviä alueilla. ELY-laki (2§) määrittää ELY-keskusten toiminta-ajatuksiksi edistää alueellista kehittämistä hoitamalla valtionhallinnon toimeenpano- ja kehittämistehtäviä alueella. Ympäristön tilan seurannasta säädetään laissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista: ” 3§ 3) valvoa yleistä etua ympäristö- ja vesiasioissa, tuottaa ja jakaa ympäristöä koskevaa tietoa sekä parantaa ympäristötietoutta”

ELY-lain mukainen rooli valtionhallinnon toimeenpanijana alueella mahdollistaa ELY-keskusten puolueettoman, poikkisektoraaialisen (toimialoina elinkeino-, liikenne- ja ympäristö) ja valtakunnallisesti yhdenmukaisen ilmastotyön. ELY-keskusten potentiaalia eri hallinnonalojen risteyspisteenä ei vielä ole juurikaan hyödynnetty. Ilmastotyö kytkeytyy AVI/ELY-strategian mukaisesti myös bio- ja kiertotalousratkaisujen kehittämiseen.

ELY-keskuksilla on monialainen mahdollisuus edistää ilmastotavoitteita omassa työssään. Kokonaisuutta tulisi tukea myös erillislainsäädännöillä ja kytkeä ne ilmastolakiin. Parhaimmillaan ilmastolaki toisi lisäarvoa erillislainsäädäntöjen ilmastovaikuttavuudelle.

Ilmastolain tavoitteissa tulisi huomioida myös muiden isojen ympäristökriisien yhteisvaikutukset. Erityisesti biodiversiteettikriisi kytkeytyy ilmastonmuutoksen hillinnän ja sopeutumisen teemoihin monilta osin. ELY-keskusten osaaminen biodiversiteettikysymyksissä Suomessa on merkittävää.

Hiilineutraaliustavoite ja päästövähennystavoitteet (2 §)

Hiilineutraaliustavoitteiden kirjaaminen ilmastolakiin on tärkeää pitkäjänteisen ilmastotyön kannalta. Lyhyemmän aikavälin tavoitteet konkretisoivat ilmastotyön tärkeyttä sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä.

Valtion viranomaisen ja kunnallisen viranomaisen edistämiselvoite (5 §)

Valtion viranomaisten olisi esityksen mukaisesti edistettävä mahdollisuuksien mukaan lain mukaisten tavoitteiden ja suunnitelmien toteutumista. Valtion aluehallinnon, erityisesti ELY-keskusten, todetaan kytkeytyvän niitä ohjaavien ministeriöiden toiminnan kautta ilmastopolitiikan suunnitteluun ja toteuttamiseen. Kytkeytymisen tapaa, muuta edistämisen tapaa tai velvoittavuutta ei kuitenkaan ole lakiluonnoksessa selvennetty.

Edistämiselvoite eli lain mukaisten tavoitteiden ja suunnitelmien huomioon ottaminen myös ELY-työssä on merkittävä ja hyvä avaus. Tätä olisi tarpeen täsmentää ja samalla sen vaikuttavuutta lisätä. Pykälästä tulisi poistaa sanapari "mahdollisuuksien mukaan". Lisäksi pykälää voisi jatkaa huomiolla erillislainsäädännöistä. Kohta voisi esimerkiksi olla muodossa "Valtion viranomaisten on edistettävä ilmastolain tavoitteita ja suunnitelmien toteutumista työssään. Lisäksi viranomaisten on edistettävä ilmastolain tavoitteita työssään käyttämien eri lainsäädännöissä myönnettyjen toimivaltuuksien myötä."

Ilmastokysymyksen menestyksellinen huomioon ottaminen monimuotoisissa, useita hallinnonaloja usein yhdistävissä kokonaisuuksissa edellyttää erityistä asiantuntemusta ja perehtyneisyyttä ilmastokysymyksiin. ELY-keskukset pitävät tärkeänä, että tähän tehtävään osoitetaan niille asianmukaiset, pysyvät resurssit.

Valtion viranomaisen edistämisveloitteen tulisi näkyä alueellisessa yhteistyössä ja esim. edellytyksenä vähintäänkin osallistaa ELY-keskukset alueellisiin ryhmiin. Valtion alueviranomaisilla on käytössään paitsi laaja sektorikohtainen asiantuntemus myös mm. merkittävä, ajantasainen tietovaranto moninasiin ilmastonmuutoksen hillintään ja siihen sopeutumiseen liittyviin kysymyksiin kytkeytyen.

ELY-keskusten ympäristövastuualueen yksi merkittävimmistä rooleista on ympäristöön liittyvien lakien valvonta alueellaan sekä ympäristön tilan seuranta. Ilmastolakiin vastaavaa valvonta- tai seurantatehtävää ei ole kirjoitettu, mitä ELY-keskus pitää puutteena ajatellen lain vaikuttavuutta. Valvonnan kautta olisi mahdollista aikaansaada valtakunnallisesti kattava seuranta esim. alueiden ilmastosuunnitelmille ja varmistaa samanaikaisesti myös alueiden tasapuolinen kohtelu. Systemisen valvonnan kautta olisi todennäköisesti mahdollista myös sujuvoittaa lakisäätöisiä prosesseja, kun ilmastonäkökulmat tulisivat otetuiksi huomioon jo ennakkovalmistelussa.

- Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen tehtävälleen kuuluu ympäristönsuojeluun, alueiden käyttöön, rakentamisen ohjaukseen, kulttuuriympäristön hoitoon, luonnon monimuotoisuuden suojeluun ja kestäväan käyttöön sekä vesivarojen käyttöön ja hoitoon liittyviä tehtäviä. Lisäksi sen tehtävänä on valvoa yleistä etua ympäristö- ja vesiasioissa, tuottaa ja jakaa ympäristöä koskevaa tietoa sekä parantaa ympäristötietoisuutta, ehkäistä ja torjua ympäristövahinkoja ja -haittoja, huolehtia valtion vesitaloudellisista luvista ja yksityisoikeudellisista sopimuksista sekä huolehtia ympäristö-, vesihuolto- ja vesistöiden toteuttamisesta.

-Ilmastovaikutuksia arvioitaessa (esim. MRL, YVA) tulee alueita kohdella tasapuolisesti ilmastotavoitteiden osalta. Ilmastolaissa tulisi varmistaa tasapuolinen kohtelu. Esim. kahden vierekkäisen alueen välillä ei saisi syntyä tilannetta, jossa tavoitteistoltaan heikommalla alueella sijaitsevaa hanketta arvioidaan eri perusteilla kuin maakuntarajan toisella puolella vieressä sijaitsevaa hanketta.

Ilmastokysymys on mukana ELY-keskusten valvontaroolissa jo nyt välillisesti erillislakien kautta. Tavoitteiden saavuttamiseksi on tärkeää, että myös erillislainsäädäntö tukee ilmastotyötä. Olennaista on linkittää ilmastolaki mahdollisimman nopeasti muuhun lainsäädäntöön, kuten nyt on suunniteltu tehtävän luonnonsuojelulain sekä maankäyttö- ja rakennuslain uudistuksissa.

Viranomaisten suunnittelutyön kannalta olisi tarkoituksenmukaista täydentää viranomaisten tehtäviä käsitteleviä kohtia lisäyksellä siitä, että ELY-keskuksilla olisi alueellinen vastuu tukea

ministeriöiden suunnittelutyötä ja suunnitelmien valmistelutyötä. Kansallisissa suunnitelmissa on jo nyt tunnistettu ELY-keskus toimijana, esim. sopeutumisen suunnitelmassa. Yhteistyötä olisi tarpeen tiivistää kansallisten suunnitelmien sekä ELY-keskusten tulohajauksen välillä, jotta virastoilla olisi tosiasialliset mahdollisuudet toteuttaa suunnitelmissa esitetyt toimenpiteet. Tämä edistäisi myös nykyistä, hyvää yhteistyötä ELY-keskusten ja ohjaavien ministeriöiden välillä.

Alueella toimivien organisaatioiden keskinäistä roolitusta olisi tarpeen ilmastolaissa selkiyttää. Lähtökohdaksi tulisi ottaa olemassa olevien rakenteiden ja erillislainsäädännössä annettujen tehtävien hyödyntäminen. ELY-keskuksilla on virkatehtäviensä kautta osaamista ja tehtäviä, jotka tulisi tunnistaa keskinäisiä rooleja osoittaessa.

Suunnittelujärjestelmä, erityisesti uusi maankäyttösektorin suunnitelma (7–13 §)

Suunnittelujärjestelmään ehdotetaan uutena osana maankäyttösektorin suunnitelmaa. Lisäksi tehdään tarkennuksia muihin suunnitelmiin. ELY-keskus nostaa esille joitakin tehtäväkokonaisuuksia, jotka tulisi näissä yhteyksissä tunnistaa.

Maankäyttösektoriin liittyen ELY-keskuksen tärkeimpiä tehtäviä ovat mm. MRL:n edistäminen, luonnonsuojelu, YVA, vesiensuojelu, vesitalous sekä tulvariskien hallinta.

Maankäyttösektorin suunnitelmien alueellinen näkökulma jää laissa vähälle huomiolle. Maankäytön muutoksen seuranta ja alueiden hyvin erilaisten erityispiirteiden tunnistaminen olisi merkittävä askel, jonka tulisi jalkautua myös alueiden rahoitus- ja suunnitteluinstrumentteihin kuten maakuntakaavoitukseen, alueellisiin kehittämisrahoituksiin sekä maaseuturahoitukseen. Lisäksi maankäyttösektorin suunnitelmilla ja päätöksillä on merkittävä yhteys biodiversiteettiin ja näiden asioiden tulisi kulkea rinnakkain maankäyttösektorin suunnittelun kanssa.

ELY-keskus kiinnittää huomiota käsitteistön epäselvyyteen. Maankäyttösektorin sekoittumista kaavoitukseen ja MRL:ään tulisi välttää. MRL:llä on kuitenkin oma merkittävä roolinsa maankäyttösektorin tavoitteiden edistämässä.

ELY-keskuksissa tehdään merkittävää sopeutumisen työtä virkatehtävänä liittyen etenkin tulvariskien hallintaan, vesitalouteen sekä vesilain valvontaan ja toteutukseen. Rooli tulisi laissa tunnistaa. Sopeutumiskysymyksissä muita olennaisia tehtäväkokonaisuuksia ovat vesiensuojelu, luonnonsuojelu, yhdyskuntien perustoimintojen turvaaminen (esim. vesihuolto, ruokaketjut) ja muut varautumistehtävät (esim. elinkeinoelämä) sekä yhdyskuntarakenteen ilmastokestävyys. Jatkumo vesilaista ELY-keskuksen tehtäviin olisi tarpeen huomioida erityisesti sopeutumisen kysymyksissä.

Sopeutumisen alueelliset suunnitelmat tuodaan uutena tarkennuksena osaksi suunnittelujärjestelmää. Alueellisten suunnitelmien sisältöjä ja tekijöitä tulisi laissa tarkentaa siten,

että suunnittelu hoidetaan valtakunnallisesti yhdenmukaisesti ja alueelliset suunnitelmat ovat jatkumo kansallisen tason suunnittelulle. Lisäksi tulisi tunnistaa alueella jo toimivat organisaatiot ja jo tehtävät suunnitelmat, jotka sisältävät sopeutumisen elementtejä. Näitä ovat esim. varautumisen ja tulvariskien hallinnan suunnitelmat sekä biodiversiteetin edistäminen, missä ELY-keskuksilla on merkittävä rooli. ELY-keskukset tekevät tiivistä yhteistyötä myös mm. elinkeinoelämän kanssa sopeutumisen ja varautumisen kysymyksissä.

Valtakunnallisten tavoitteiden jalkautumiselle alueilla tulisi asettaa yhtenäisiä linjauksia tavoitetasolla. Käytännön sopeutumistoimenpiteissä taas tarvitaan paikallisuuden tuntemusta. Kuntien rooli sopeutumistyössä on merkittävä, mutta myös ylikunnallista edistämistä tarvitaan. Ilmastoriskit saattavat kohdistua epätasa-arvoisesti eri kuntien alueille, ja tätä tulisi tasapainottaa esim. tunnistamalla kansallisesti tai alueellisesti merkittäviä ”sopeutumisalueita” tai -kohteita. ELY-keskukset voivat valtion viranomaisina edesauttaa sopeutumisen tasapuolista ja toisaalta myös oikeudenmukaista toteutumista alueilla.

Ilmastopolitiikan seuranta ja ilmastovuosikertomus (15–18 §)

ELY-keskus kannattaa ideaa sisällyttää ilmastovuosikertomukseen eteenpäin katsovia elementtejä. On luontevaa ja jopa välttämätöntä, että osana raportointia tunnistetaan kehityskulut, jotka vaativat korjausliikettä tavoitteiden toteutumiseksi. Vaikuttavuuden kannalta olisi hyvä, jos suunnitelmien ja seurannan aikasyklit olisivat samat.

Sopeutumis suunnitelman väliarvioinnissa pitäisi hallinnon toimenpiteiden lisäksi tuoda esiin ilmastonmuutoksen senhetkinen eteneminen ja jo näkyvät vaikutukset eri sektoreilla Suomessa ja myös maailmalla.

Ilmastolaki on osa kansallista lainsäädäntöä, jolloin myös kansallisten tavoitteiden seuranta pitää kehittää etenkin kansainvälisten menetelmien puuttuessa.

Saamelaiskulttuurin edistäminen, saamelainen ilmastoneuvosto (mm. 14 §, 21 §)

-

Suomen ilmastopaneeli (20 §)

Suomen ilmastopaneeli tekee arvokasta työtä ja ELY-keskukset pitävät sen toiminnan jatkuvuuden turvaamista hyvänä ja tärkeänä. Ilmastopaneelin tuottaman tiedon tulisi jatkossa olla suoraan saatavilla myös ELY-keskusten käyttöön. Ilmastopaneelin tehtäviin olisikin hyvä lisätä tiedon tuottaminen ja yhteistyö ELY-keskusten kanssa. Tämä vastaisi esimerkiksi SYKEN kanssa tällä hetkellä olevaa tilannetta ja tehostaisi ilmastotoimia.

ELY-keskus pitää tärkeänä, että ilmastopaneeli koostuu jatkossakin riippumattomista tiedeyhteisön jäsenistä.

Muutoksenhaku (22 §)

ELY-keskusten valitusoikeus ilmastolain mukaisista suunnitelmista on perusteltu mm. tässä lausunnossa kuvattuun toiminta-ajatukseen peilaten. Ehdotusta tehostaisi, jos muutoksenhakua täydennettäisiin koskemaan kansallisten suunnitelmien seuranta alueille.

Ilmastolain mukainen muutoksenhakuoikeus kytkeytyisi ELY-keskuksen käsityksen mukaan erityislainsäädäntöön perustuviin valvontatehtäviin, mikä rajoittaa mahdollisuuksia muutoksenhakuun.

Ilmastolain tulisi tukea myös muita lainsäädäntöjä liittyen esim. MRL:n, YSL:n, VL:n, VHL:n, JL:n ja LSL:n mukaisiin tehtäviin. Lisäksi YVA- ja SOVA-tehtävissä on selkeä liittymäpinta ilmastotavoitteisiin. Näihin lainsäädäntöihin on tulossa merkittäviä muutoksia ilmastotavoitteiden osalta ja ilmastolain tilanteen tulisi reflektoida myös näihin.

Ilmastolain mukaisiin suunnitelmiin on useassa kohdassa esitetty myös alueellisia, tarkemman tason suunnitelmia ja näitä on myös useilla alueilla laadittu. Vaikuttavuutta lisäisi, jos alueellisille suunnitelmille asetettaisiin sisältövaatimukset, jotka kaikkien alueiden tulisi omassa tarkemmassa suunnittelussaan huomioida. Näin varmistettaisiin tasapuolinen tilanne eri alueiden välillä sekä ilmastomuutoksen kannalta oleellimman tiedon ja toimien jalkautuminen kaikille alueille. ELY-keskuksen muutoksenhakurooli voisi koskea myös näiden sisältövaatimusten toteutumista.

Alueellisessa ilmastotyössä on tärkeää erottaa toisalta laajat, kansallisesti alueille yhdenmukaisina osoitetut tavoitteet sekä toisalta alueelliset toimenpiteet, joilla tavoitteita toteutetaan. Laajat tavoitteet tulisi linjata kansallisesti yhdenmukaisina, ja näiden toteutumista tulisi valtion aluehallinnon viranomaisen seurata. Toimeenpanossa alueet ovat oman alueensa parhaita asiantuntijoita.

Esityksen vaikutukset

Eri lainsäädännöistä johtuvat, olemassa olevat ja jo nykyisellään ilmastotavoitteita toteuttavat hallinnon rakenteet tulee tunnistaa. On tärkeää olla muodostamatta päällekkäisiä rakenteita ilmastotavoitteita toteutettaessa.

Kaiken kaikkiaan olisi tärkeää yhteensovittaa ilmastolain tavoitteet ympäristöhallinnon muiden ympäristön turvaamiseen liittyvien tavoitteiden kanssa. Näitä ovat esim. luonnonsuojelu, kulttuuriperintö, ympäristön hyvä tila jne.

Esimerkkinä ympäristöhallinnon olevasta työstä ELY-keskus tuo esiin ympäristölupavalvonnan, joka on yksi ELY-keskusten keskeinen tehtävä. Tässä on potentiaalia ilmastovaikuttavuuden edistämiseksi kolmella tavalla. Ensinnäkin ELY-keskusten valvomissa laitoksissa tehdään kehitystyötä esim.

päästöjen vähentämiseksi ja/tai hiilen sitomiseksi ilmakehästä. Olisi hyvä, jos ELY-keskukset voisivat olla paremmin tietoisia ja tukea tätä kehitystyötä toiminnallaan.

Toiseksi ympäristövalvonnassa valvotaan toiminnanharjoittajalle myönnetyn ympäristöluvan lupamääräysten toteutumista sekä tehdään yleistä ympäristölainsäädäntöön liittyvää laillisuusvalvontaa. Laitosvalvonnan yhteydessä olisi tärkeää voida tehdä ilmastoasioihin liittyvää velvoittavaa neuvontaa, jonka noudattaminen voitaisiin ottaa valvontasuunnitelmaan. Tämä tulisi kirjata soveltuvin osin ilmastolakiin. Tämänhetkinen ympäristölainsäädäntö ei juuri mahdollista ilmastonäkökohtien huomioon ottamista lukuun ottamatta päästökauppaa. Asiaa on selvitetty ympäristöministeriön koordinoimassa ILU-hankeessa, joka tulisi huomioida ilmastolain jatkovalmistelussa. Tällä hetkellä tehokkain tapa edistää tavoitteita on ollut toimiminen erilaisissa hankkeissa ja yhteistyöryhmissä.

Kolmanneksi ilmastoriskien hallintaa (sopeutumista) edistetään ympäristöluvan edellyttämässä ennaltavarautumissuunnitelmissa. Sopeutumistavoitteiden kirjaaminen lakiin nykyistä laajemmin olisi riskienhallinnan kannalta suositeltavaa huolimatta siitä, että ilmastomuutoksen hillintä on ensisijainen tavoite edelleen.

Esimerkkinä elinkeinot-vastuualueen työstä todetaan, että ELY-keskukset ovat merkittävä toimija maaseudun ja -talouden kehittämistyössä. EU:n yhteisen maatalouspolitiikan uuden rahoituskauden kansallisessa strategisessa CAP-suunnitelmassa korostuvat ilmastotavoitteet. MMM ja LUKE ovat arvioineet, että Suomen maatalouden ilmastopäästöt vähenevät 0,9 milj. tonnia kaudella 2021 - 2027. Ilmatoruokaohjelman luonnoksessa puolestaan on määritelty tavoitteet, jotka vaikuttavimmin luovat Suomeen ilmastokestävän ruokajärjestelmän. Tätä on valmisteltu tiiviisti yhdessä maankäyttösektorin toimenpidekokonaisuuden kanssa. Toimenpidekokonaisuuden kautta rahoitetaan alkutuotantoon ja pellolle keskittyviä projekteja, jotka vähentävät maatalouden ja LULUCF-sektorin päästöjä. Myös kevään aikana valmistelluissa ELY-keskusten alueellisissa maaseudun kehittämissuunnitelmissa alueelliset ilmastotoimenpiteet on nostettu vahvasti esiin.

Muita huomioita

ELY-keskuksilla on merkittävä asiantuntija- ja välittäjärooli ilmastotavoitteiden saavuttamisessa alueellisella tasolla. Jotta varmistetaan lain päämäärien tehokas tavoittelu, monipuolinen yhteistyö sekä olemassa olevien lainsäädäntöjen yhteensovittaminen ilmastokysymysten kanssa, tulisi ELY-keskuksille osoitetut ilmastoressurit turvata ja vakinaistaa niin hillinnän kuin sopeutumisenkin kysymyksissä. Tämä sujuvoittaisi prosesseja ja tukisi myös alueilla tehtävää työtä.

Ilmastolain kytköksiä muuhun lainsäädäntöön tulee pyrkiä edelleen vahvistamaan. ELY-keskusten lisäksi tulisi tunnistaa muutkin olemassa olevat valtionhallinnon rakenteet, joiden kautta ilmastotavoitteita voitaisiin edistää myös kustannustehokkaasti.

Valtion aluehallinnon kautta on ELY-keskusten ilmastotiekarttatyöhön liittyvien laskelmien perusteella todettu kulkevan jopa 80 % Suomen päästökokonaisuudesta. Kansallisen ilmastomuutoksen sopeutumissuunnitelman aihealueista 10/14 liittyy saman selvitystyön mukaan ELY-keskuksen työhön. Selvityksessä tunnistettiin yhteensä noin 70 tehtäväkokonaisuutta, jotka liittyvät ilmastomuutokseen, sekä noin 50 kehittämiskohdetta, joilla ilmastotavoitteita voidaan eri tehtävissä edistää. Tehtäviin kytkeytyy sekä hillintä että sopeutuminen ja näiden synergia.

ELY-keskuksissa on toiminut valtakunnallinen ilmastoasiantuntijoiden verkosto vuodesta 2019, mikä on kehittänyt ELY-keskusten ilmastotyötä systemaattisesti. Verkostossa ovat mukana myös YM ja MMM. Verkostoon on kutsuttu maakuntien liittojen edustus.

Ympäristöhallinnon laaja tietopohja on alihyödynnetty resurssi ilmastotyössä. ELY-keskus kiinnittää huomiota siihen, että ympäristöhallinnon käytössä olevien tietojärjestelmien parempi käytettävyys ja toimivuus edistäisi sekä viranomaisten työtä että tarjoaisi ilmastotutkimukselle uusia mahdollisuuksia. Tietoja tulisi voida nykyistä paremmin esim. yhdistää muista lähteistä tulevaan ilmastotietoon.

ELY-keskuksilla on pitkä yhteistyö SYKEN kanssa ympäristön tilan seurannoissa sekä esim. lajitiedossa. SYKEN tuottama kansallinen päästölaskenta on jo tällä hetkellä kytketty osaksi ELY-keskusten tulostavoitekokonaisuutta, mikä muodostaa jo pohjan alueelliselle seurannalle. ELY-keskukset tekevät yhteistyötä tutkimuslaitosten kuten SYKEN ja LUKEN kanssa erilaisten tehtäviensä myötä. Tätä yhteistyötä tulisi vahvistaa ja tukea myös ministeriöiden tuella.

ELY-keskusten lakisääteisten edistämis- ja toimeenpanotehtävien muodostama vaikutusmahdollisuus prosesseihin ja alueen toimintaan on ainutlaatuinen. Se tulee ottaa täysimääräisenä käyttöön kansallisten ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt johtava asiantuntija Soili Ingelin ja ratkaissut ylijohtajien puheenjohtaja Pasi Patrikainen.

Kerkkä Valeria
Pirkanmaan ELY - ELY-keskusten yhteinen lausunto, jonka on tuonut
lausuntopalveluun Pirkanmaan ELY-keskus

